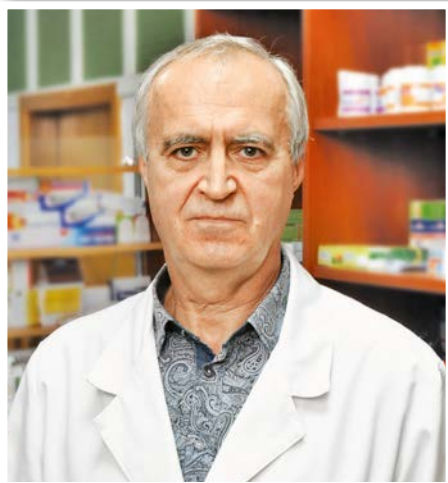

Знання і відповідальність

Трохи спізнившись на інтерв'ю із Леонідом Виговським, завідувачем КП «Аптека № 131» Закарпатського обласного виробничого об'єднання «Фармація», ми отримали нагоду на ділі, а не на словах пересвідчитися, що ж таке індивідуальна робота з відвідувачем аптечного закладу

Нещодавно прооперована пацієнтка стаціонарного відділення Закарпатського обласного клінічного онкологічного диспансеру, де аптека № 131 орендує приміщення, ветеран праці, звернулася до завідувача аптеки з проханням допомогти їй придбати препарат оксаліплатин (вартість курсу — від 3 тис. грн., тому його призначають не надто часто) потрібного дозування і з максимально можливою знижкою. Власне, за цим заняттям ми й застали Леоніда Степановича, адже першу крапельницю хворій мали поставити вже наступного ранку.

Зателефонувавши у кілька гуртових компаній та медичним представникам, Леонід Виговський пообіцяв жінці, що завтра вона зможе викупити замовлений препарат. Відтак, наша розмова із завідувачем аптеки розпочалася із обговорення проблем забезпечення ЛЗ пацієнтів з онкопатологією.

У РАМКАХ ПРАВОВОГО ПОЛЯ

— Річ у тому, що пацієнти із злоякісними захворюваннями мають забезпечуватися ЛЗ за державний рахунок, — веде мову Леонід Степанович. — Коли років десять тому Закарпатський обласний онкологічний диспансер очолив Андрій Васильович Русин, ми думали, що аптеку, яка працює в лікарні з 1978 р., доведеться закрити. Хворі забезпечувалися у лікарні абсолютно усім: ліками, перев'язувальними матеріалами, виробами медичного призначення. До аптеки звертали-ся хіба що за підгузками, мінеральною водою

і предметами догляду за хворими. Але часи змінилися, і тепер із зрозумілих причин бюджетних коштів на все не вистачає, тож хворі докуповують ліки за свої кошти.

Люди впевнені, що на ЛЗ наживаються аптеки, їм складно зрозуміти, що закупівельна ціна на один і той самий препарат у різних дистриб'юторів може істотно відрізнятись. Тому ми змушені раз-у-раз виправдовуватися, пояснювати, що аптечний заклад працює у рамках правового поля, що на препарати, які входять до Національного переліку ЛЗ та до обов'язкового асортименту медикаментів, існують граничні надбавки, які ми не можемо у жодному разі перевищувати, відповідно у диких цінових стрибках на ліки винні аж ніяк не аптеки.

Звісно, як аптечний заклад комунальної форми власності намагаємося зробити ЛЗ максимально доступними для наших відвідувачів, оскільки розуміємо, що вони страждають від важких, часто невиліковних недуг. Якраз тому для здешевлення медикаментів зазвичай працюємо з дистриб'юторами за передоплатою.

Цьогоріч з ринку пішла гуртова компанія «Альба Україна», з якою комунальному підприємству працювалося і комфортно, і вигідно. Зате тепер у компанії «БадМ», як на мене, сформовано майже ідеально повний асортимент для нашого аптечного закладу. Це хіміотерапевтичні ЛЗ (як базова номенклатура) та препарати супроводу — антигіпертензивні (до слова, беремо активну участь у пілотному проєкті),

кардіологічні, шлункові, гепатопротектори, сенситивізувальні, а також предмети догляду за хворими.

Оскільки при диспансері, окрім відділення онкохірургії на 56 ліжок, трьох блоків променевої терапії на 100 ліжок, відділень хіміотерапії на 50 ліжок і онкогінекології на 38 ліжок, діє поліклінічне відділення, ЛЗ названих груп призначають не тільки стаціонарним хворим, але й тим, які приїжджають з районів області на консультативний прийом.

Завдяки сучасному оснащенню Закарпатського обласного клінічного онкодиспансеру (гамма-терапевтичний апарат для проведення променевої терапії, комп'ютерний томограф, цифрові мамографічні апарати, обладнання для радіоізотопних досліджень, гістологічна та цитологічна лабораторії з бінокулярними мікроскопами з цифровою обробкою; також проводяться дослідження онкологічних маркерів та імуногістохімічні дослідження), хворим надають якісну високоспеціалізовану медичну допомогу.

Поza тим, розширений асортимент тримаємо для мешканців Ужгорода, які теж користуються послугами нашої аптеки.

Звісно, лікарняна аптека могла би брати участь у тендерах, напряму працювати із заводами-виробниками — така фінансова можливість існує. Проте, з огляду на менші обсяги закупівель, істотних знижок, як компаніям-дистриб'юторам, немережевій аптеці не дадуть. Тобто роздрібна ціна у кінцевому результаті вийде все одно вищою. Тому нам вигідніше закуповувати препарати у дистриб'юторів, тоді й ціна для відвідувачів аптеки виходить доступнішою.

— Як я вже наголошував, — провадить далі завідувач аптеки, — з бюджетними коштами нині важко працювати, бо ціни на медикаменти постійно зростають. Аптека має право відпускати за вимогами лікувальних закладів препарати з націнкою не вище 10%, проте МОЗ України вчасно не поновлює реєстр оптово-відпускних цін, тож ми у більшості випадків не в змозі закупити деякі препарати, які б могли відпускати за бюджетні кошти.

Одне з небагатьох в Ужгороді, КП «Аптека № 131» має ліцензію на забезпечення населення наркотичними, психотропними засобами і прекурсорами. Також забезпечує ними пацієнтів обласного фтизіатричного диспансеру та населення Великоберезнянського району.

ОРІЄНТИР — НА ПАЦІЄНТА

Регіонами України з високим рівнем онкологічної захворюваності є Кіровоградська, Миколаївська, Херсонська та Запорізька області, а також Київ (470–575 випадків на 100 тис. населення). Найменшу кількість реєструють на Закарпатті, Буковині, в Івано-Франківській, Тернопільській та Вінницькій областях (223–244 випадки на 100 тис. населення). Попри те, з кожним роком хворих у стаціонарі більше, чимраз частіше недуга уражає зовсім молодих людей.

Дівчата (а саме так звертається до своїх провізорів і фармацевтів Леонід Виговський) понад усе прагнуть хоча б трохи полегшити перебування пацієнтів у лікарні. Уважно вислухати, розардити, вселити віру в одужання, знайти і відпустити всі потрібні ліки.

— Так склалося, що нині наші пацієнти мають проблеми не тільки через високу ціну медикаментів, — каже Леонід Степанович. — Вже рік, як з українського ринку зникла ціла низка імпортованих онкологічних засобів: Блеонко 15 мг, Блеоцин 15 мг, Блеолем 15 мг, Алкеран № 25, Лейкеран № 25, Прокарбазин № 50, Натулан № 50, оскільки у них закінчився термін реєстрації, а чому не перереєструють, незрозуміло, адже вітчизняних замінників не існує. Це якісні й ефективні ліки, які входять в схеми лікування онкохворих, тому їх тепер привозять з Польщі, Словаччини, Угорщини чи Росії самі пацієнти. Але відповідно до нашого законодавства незареєстровані в країні ЛЗ до використання заборонені, тому далеко не кожен лікар наважиться застосовувати такі препарати, та ще й внутрішньовенно.

Більше того, за останні півроку зникли відносно недорогі доксорубіцин 10 мг виробництва «Київмедпрепарат» та 5-фторурацил № 10 по 250 мг виробництва «Дарниця». На жаль, ніша онкологічних засобів на українському ринку повна прогалин.

КОМУНАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: ЗА КРОК ДО ВИМИРАННЯ

За словами Леоніда Виговського, в Ужгороді залишилося тільки три аптеки комунальної форми власності, а Закарпатське обласне виробниче об'єднання «Фармація» майже знищене. Руйнування структури розпочалося не сьогодні, а років п'ятнадцять тому. Ви навіть не уявляєте, яким великим і потужним був колись Центральний аптечний склад ЗОВО «Фармація»! А тепер в Ужгороді, до прикладу, наркотичними засобами забезпечують населення всього дві аптеки.

Така ж сумна картина з виробничими аптеками. З 1978 р. аптека № 131 забезпечувала онкологічну лікарню стерильними розчинами аптечного виготовлення у повному обсязі. Це був справді якісний і дешевий продукт. Пізніше хтось вирішив, що інфузії заводського виробництва кращі, попри те, що, скажімо, від 1988 р., відколи Леонід Виговський керує аптекою, жодного зауваження, чи не дай Боже, трагічного випадку при застосуванні аптечної продукції не траплялося. Звичайно, флакон аптечного розчину на той період коштував 80 коп., а промислового виготовлення — 3 грн. Як кажуть, без коментарів. Подальші явно завищені вимоги до виробництва в аптеках мали на меті його знищення. Що і сталося.

З часом при сприянні адміністрації онкологічного диспансеру в аптечному закладі провели капітальний ремонт і для зручності пацієнтів облаштували вхід з внутрішнього коридору лікарні.

Початково аптека № 131 засновувалася як лікарняний аптечний заклад закритого типу. У 1996 р. тут відкрили роздрібний відділ, і пацієнтам диспансеру вже не було потреби їздити за ліками у міські аптеки.

Останнім часом аптека працює стабільно і без особливих потрясінь. Колектив також сформувався постійний: серед семи штатних одиниць — троє провізорів і один фармацевт. Незважаючи на те, що майже всі хворі приходять з призначеннями лікарів, робота першостільника потребує високої кваліфікації і уважності. Асортимент ЛЗ в аптеці — майже 4 тис. найменувань. Особливо ретельно необхідно відстежувати дозування препаратів, які застосовують для лікування пацієнтів із злоякісними новоутвореннями, — таких на аптечних полицях близько сотні. Належить добре знатися на взаємодії препаратів різних груп, принципах одночасного застосування, ймовірності розвитку побічних ефектів.

Аптекари повинні бути не тільки професіоналами своєї справи, але й хорошими психологами, щоби вміти знаходити підхід до кожного пацієнта. Відвідувачі аптеки — важкохворі люди, будь-яка помилка провізора може вартувати їм життя.

Лариса Дедишина